

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Doctor Mellifluus S. Bernardus Magnæ Matris Cultor
Eximius, Et Ex Ordine Sancti Benedicti Sacellanus
Quartus. Sive Ea quæ Doctor mellifluus de laudibus
Virginis Matris scripsit in gratiam magnæ ...**

Bernardus <Claraevallensis>

Nevhsii, MDCLXXV.

Sermo I. De Virgine Deipara, Ex verbis Apocalipsis 12.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37156

feris vita perdita data. Sic potentissima & piissima charitas & effectu compatiendi & subveniendi abundat affectu, æquè lo- cuples in utroque.

Ad hunc igitur fontem sitibunda properet anima nostra. Ad hunc misericordiæ cumulum totâ sollicitudine miseria nostra recurrat. Ecce jam quibus potuimus votis ascendentem te ad Filium deduximus, & profecuti sumus saltem à longè Virgo benedicta. Sit pietatis tuæ ipsam, quam apud Deum gratiam invenisti, notam facere mundo; reis veniam: medelam ægris: pusillis corde robur: afflictis consolationem: periclitantibus ad- jutorium: & liberationem sanctis tuis precibus obtinendo. In hoc quoque die solemnitatis & lætitiæ dulcissimum Mariæ no- men invocantibus servulis, per te Regina clemens, gratiæ suæ munera largiatur Iesus Christus Filius tuus Dominus noster: qui est super omnia Deus benedictus in sæcula, Amen.

SERMO I.

DE VIRGINE DEIPARA,

Ex verbis Apocalipsis 12.

Signum magnum aparuit in cælo, mulier amicta Sole, & Luna sub pedibus ejus, & in capite ejus corona stellarum duodecim.

VEhementer quidem nobis dilectissimi, vir unus, & mu- lier una nocuere, sed gratias Deo: per unum nihilomi- nus virum, & mulierem unam omnia restaurantur; nec sine ma- gno scœnore gratiarum. Neque enim sicut delictum, ira & do- num, sed excedit damni æstimationem beneficij magnitudo. Sic nimirum prudentissimus & clementissimus artifex, quod quassatum fuerat, non confregit, sed utiliùs omninò refecit, ut videlicet nobis novum formaret Adam ex veteri, & Evam transfunderet in Mariam. Et quidem sufficere poterat Christus; si-

K 2

quidem

quidem & nunc omnis sufficientia nostra ex eo est : sed nobis bonum non erat esse hominem solum. Congruum magis, ut adesset nostræ reparationi sexus uterque, quorum corruptioni neuter defuisset. Fidelis planè & potens mediator Dei & hominum homo Christus Iesus, sed divinam in eo reverentur homines majestatem. Absorpta videtur in deitatem humanitas, non quòd mutata sit substantia, sed affectio deificata. Non sola illi cantatur misericordia, cantatur pariter & iudicium : quia et si didicit ex his quæ passus est compassionem, ut misericors fieret, habet tamen & iudicariam potestatem. Denique Deus noster ignis consumens est Deut. 4. & Hebr. 12. Quidni vereatur peccator accedere, ne quemadmodum fluit cera à facie ignis, sic pereat ipse à facie Dei?

Jam itaque ne ipsa mulier benedicta in mulieribus videbitur otiosa : invenitur equidem locus in hac reconciliatione. Opus est enim mediatore ad mediatorem istum, nec alter nobis utilior quàm Maria. Crudelis nimirum Eva, per quam serpens antiquus pestiferum etiam ipsi viro virus infudit : sed fidelis Maria, quæ salutis antidotum & viris & mulieribus propinavit. Illa enim ministra seductionis, hæc propitiationis : illa suggestit prævaricationem, hæc injecit redemptionem. Quid ad Mariam accedere trepidet humana fragilitas? Nihil austerum in ea, nihil terribile, tota suavis est, omnibus offerens lac & lanam. Revolve diligentius evangelicæ historiæ seriem universam, & si quid fortè increpatorium, si quid durum, si quod denique signum vel tenuis indignationis occurrerit in Maria, de cætero suspectam habeas, & accedere verearis. Quod si (ut verè sunt) plena magis omnia pietatis & gratiæ, plena mansuetudinis & misericordiæ, quæ ad eam pertinent inveneris, age gratias ei, qui talem tibi mediaticem benignissimâ miseratione providit, in qua nihil possit esse suspectum. Denique omnibus
omnia

omnia facta est, sapientibus & insipientibus copiosissimâ charitate debitricem se fecit, omnibus misericordiæ sinum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant universi: captivus redemptionem, æger curationem, tristis consolationem, peccator veniam, justus gratiam, Angelus lætitiâ, denique tota Trinitas gloriam, Filij persona carnis humanæ substantiam, ut non sit qui se abscondat à calore ejus.

Putasne ipsa est *Sole amicta mulier*? Esto siquidem ut de præsentî Ecclesia intelligendum Propheticæ visionis series ipse demonstraret, sed id planè non inconvenienter Mariæ videtur attribuendum. Nimirum ea est, quæ velut alterum Solem induit sibi. Quemadmodum enim ille super bonos & malos indifferenter oritur, sic ipsa quoque præterita non discutit merita: sed omnibus sese exorabilem, omnibus clementissimam præbet, omnium denique necessitates amplissimo quodam miseratur affectu. Nam & defectus omnis sub ea, & quicquid fragilitatis seu corruptionis est, excellentissimâ quadam sublimitate præcæteris omnibus excedit & supergreditur creaturis, ut meritò *sub pedibus ejus luna esse* dicatur. Alioquin nihil magnum dixisse videbitur, ut sit luna ista sub pedibus ejus, quàm super omnes Angelorum choros super Cherubim quoque & Seraphim exaltatam nefas est dubitare. Solet autem *Luna* non modo defectum corruptionis, sed & stultitiâ mentis, nonnunquam verò & Ecclesiam hujus temporis designare. Illam quidem propter mutabilitatem, hanc sanè propter susceptum aliunde splendorem. Utraque verò (ut ita dixerim) *Luna* sub Mariæ pedibus congruè satis ponitur, alio tamen atque alio modo. Siquidem *stultus ut luna mutatur: sapiens autem permanet ut sol*, Eccli. 27. In sole nimirum & fervor & splendor stabilis; in luna solus splendor, atque is omninò mutabilis & incertus, qui nunquam in eodem statu permaneat. Jure ergo *Maria Sole* perhibetur *amicta*,

quæ profundissimam divinæ sapientiæ ultra quàm credi valeat, penetravit abyssum: ut quantum sine personali unione creaturæ conditio patitur, luci illi inaccessibili videatur immerfa. Illo nimirum igne Prophetæ labia purgantur *Isa. 6.* illo igne Seraphim accenduntur. Longè verò aliter Maria meruit non velut summatim tangi, sed operiri magis undique, & circumfundi, & tanquam ipso igne concludi. Candidissimus sanè, sed & calidissimus hujus mulieris amictus: cujus omnia tam excellenter irradiata noscuntur, ut nihil in ea non dico tenebrosum, sed obscurum saltem vel minus lucidum, sed ne tepidum quidem aliquid, aut non ferventissimum, liceat suspicari.

Insipientia verò omnis longè sub pedibus ejus est, ut penitus absit hæc ab insipientium mulierum numero, & collegio virginum fatuarum. Immò verò & unicus ille stultus, & totius stultitiæ princeps, qui verè mutatus ut luna, sapientiam perdidit in decore suo, sub Mariæ pedibus conculcatus & contritus miseram patitur servitutem. Nimirum ipsa est quondam à Deo promissa mulier serpentis antiqui caput virtutis pede contritura *Gen. 3.* cujus planè calcaneo in multis versutijs insidiatus est, sed sine causa: sola enim contrivit universam hæreticam pravitatem. *Alius* non de substantia carnis suæ Christum edidisse dogmatizabat; *Alius* parvulum non peperisse, sed reperisse sibilabat; *Alius* (vel post partum) viro cognitam blasphemabat; *Alius* Dei Matrem audire non sustinens, magnum illud nomen *Theotocos* impiissimè suggillabat: sed contriti sunt insidiatores, conculcati supplantatores, confurati derogatores, & beatam eam dicunt omnes generationes. Denique & continuò per Herodem draco insidiatus est parienti, ut nascentem excipiens filium devoraret, quòd inimicitia essent inter semen mulieris & draconis.

Jam si Ecclesia lunæ magis intelligenda videtur vocabulo, quòd

quòd videlicet non ex se splēdeat, sed ab eo, qui dicit Ioan. 15. *Sine me nihil potestis facere*: habes mediatricem, quam tibi paulò ante commendavimus, evidenter expressam. *Mulier*, inquit Apoc. 12. *amicta sole, & luna sub pedibus ejus*. Amplectamur Mariæ vestigia, Fratres mei, & devotissimâ supplicatione beatis illius pedibus provolvamur. Teneamus eam, nec dimittamus donec benedixerit nobis. Potens est enim. Nempe vellus est medium inter rorem & aream, mulier inter solem & lunam, Maria inter Christum & Ecclesiam constituta. Sed fortè miraris non tam vellus opertum rore, quàm amictam sole mulierem. Magna siquidem familiaritas, sed mira omninò vicinitas solis & mulieris. Quomodo enim in tam vehementi fervore tam fragilis natura subsistit? Meritò quidem admiraris Moyses sancte, & curiosiùs desideras intueri. Veruntamen solve calceamenta de pedibus tuis, & involucra pone carnalium cogitationum, si accedere concupiscis. *Vado*, inquit, *& videbo visionem hanc magnam Exod. 3*. Magna planè visio rubus ardens sine combustione, magnum signum mulier illæsa manens amicta sole. Non est rubi natura, opertum undique flammis, manere nihilominus incombustum: non mulieris potentia, ut sustineat solis amictum. Non est virtutis humanæ, sed nec Angelicæ quidem, sublimior quædam necessaria est. *Spiritus sanctus*, inquit Luc. 1. *superveniet in te*. Et tanquam respondeat illa quoniam Spiritus est Deus, & Deus noster ignis consumens est. *Virtus*, ait, non mea, non tua, *sed Altissimi obumbrabit tibi*. Nihil itaque mirum, si sub tali obumbraculo talis etiam à muliere sustineatur amictus.

Mulier, inquit, *amicta sole*: planè amicta lumine tanquam vestimento. Non percipit fortè carnalis, nimirum spirituale est, stultitia illi videretur. Non sic videbatur Apostolo, qui dicebat Rom. 13. *Induimini Dominum Iesum Christum*. Quàm familiaris
ei facta

ei facta es Domina, quàm proxima, imò quàm intima fieri meruisti, quantam invenisti gratiam apud Deum? In te manet, & tu in eo: & vestis eum, & vestiris ab eo. Vestis eum substantiâ carnis, & vestit ille te gloriâ suæ majestatis. Vestis solem nube, & sole ipsa vestiris. Novum enim fecit Dominus super terram, ut mulier circumdaret virum *Hier. 31. nec alium, quàm Christum, de quo dicitur Zach. 6. Ecce vir Oriens nomen ejus.* Novum quoque fecit in cœlo ut mulier sole appareret amicta. Denique & coronavit eum, & vicissim ab eo meruit coronari. Egredimini filie Sion, & videte Regem Salomonem in diademate quo coronavit eum mater sua, *Cant. 3.* Verùm hoc alias. Interim sanè ingredimini magis, & videte reginam in diademate quo coronavit eam Filius suus.

In capite, inquit, ejus corona stellarum duodecim, Apoc. 12. Dignum planè stellis coronari caput, quod & ipsis longè clariùs micans, ornet eas potiùs quàm ornetur ab eis. Quidni coronent sidera quam sol vestit? Sicut dies verni circumdabant eam flores rosarum, & lillia convallium. Nimirum læva sponsi sub capite ejus, & jam dextera illius amplectatur eam. Quis illas æstimet gemmas? Quis stellas nominet quibus Mariæ regium diadema compactum est? Supra hominem est coronæ hujus rationem exponere, indicare compositionem. Nos tamen pro modulo nostræ exiguitatis abstinentes à periculoso scrutinio secretorum, non incongruè forsitan duodecim stellas istas, duodecim prærogativas gratiarum intelligere videamur, quibus Maria singulariter adornatur. Siquidem invenire est in Maria prærogativas cœli, prærogativas carnis, prærogativas cordis, etsi fuerit ternarius iste per quaternarium multiplicatus: habemus fortè stellas duodecim, quibus Reginæ nostræ diadema præfulgeat universis. Mihi sanè singularis rutilat fulgor: *primò* quidem in Mariæ generatione: *secundo* in Angelica

gelica visitatione: *tertio* in Spiritus superventione: *quarto* in Filij Dei inenarrabili conceptione. Sic & in his quoque sidereum planè irradiat decus quòd *virginitatis primiceria*, quòd sine *corruptione fecunda*, quòd sine *gravamine gravida*, quòd sine *dolore puerpera*. Nihilominus etiam speciali quodam splendore in Maria coruscant *mansuetudo pudoris*, *devotio humilitatis*, *magnanimitas credulitatis*, *martyrium cordis*. Vestrae quidem sedulitatis erit singula quæque diligentius intueri. Nos interim satisfecisse videbimur, si breviter ea potuerimus demonstrare.

Quod ergo sidereum micat in generatione Mariæ: Planè quòd ex regibus orta, quòd ex semine Abrahæ, quòd generosa ex stirpe David. Si id parum videtur, adde quod generationi illi ob singulare privilegium sanctitatis divinitus noscitur esse concessa; quòd longè ante eisdem Patribus cœlitus repromissa; quòd mysticis præfigurata miraculis; quòd oraculis prænuntiata prophetis. Hanc enim sacerdotalis virga, dum sine radice floruit *Num. 17.* hanc Gedeonis vellus, dum in medio sicca areæ maduit *Jud. 6.* hanc in Ezechielis visione Orientalis porta, quæ nulli unquam patuit, præsignabat *Ezech. 19.* Hanc denique præ cæteris Isaias nunc virgam de radice Jesse orituram promittebat, nunc evidentius virginem parituram *Esa. 11.* Meritò signum hoc magnum in cœlo apparuisse scribitur, quod tantò antè de cœlo noscitur fuisse promissum. Dominus ait *Esa. 7. Ipse dabit vobis signum. Ecce virgo concipiet.* Magnum profectò signum dedit: quia & magnus ipse qui dedit. Hujus ergo prærogativæ fulgor, quorum non vehementer reverberat aciem oculorum? Jam in eo quod tam reverenter atque officiosissimè ab Archangelo salutata est, ut jam in regali folio supra omnes cœlestium ordines regionum exaltatam cernere videretur, & paulò minus adoraturus fœminam, qui solebat ab hominibus ha-

ctenus æquanimiter adorari, excellentissimum nobis Virginis nostræ meritum, & singularis gratia commendatur.

Nihilominus fulget etiam novus ille conceptionis modus, ut non in iniquitate, quemadmodum ceteræ omnes; sed superveniente Spiritu sancto sola, & de sola sanctificatione Maria conciperet. Nam quod verum Deum, & Dei Filium genuit, ut idem ipse Dei atque hominis filius unus omnino Deus & homo prodiret ex Maria, abyssus est luminis: nec facile dixerim, quod vel angelicus oculus ad hujus fulgoris vehementiam non caliget. De cætero sanè & virginitatem carnis, & propositum virginitatis, & ipsius quoque propositi novitas evidenter illustrat: quod videlicet in libertate spiritus Legis Mosaicæ decreta transcendens, illibatam Deo corporis simul & Spiritus sancti testimoniam vovit. Probat enim propositi inviolabile fundamentum, quod tam constanter promittenti filium Angelo respondit Luc. 1. *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Fortè enim propterea primò turbata est in sermone ejus, & cogitabat qualis esset ista salutatio, quæ benedictam sese audisset in mulieribus, quæ nimirum benedici in virginibus semper oprabat. Et ex tunc quidem cogitabat qualis esset ista benedictio, quæ jam videretur esse suspecta. Ubi verò in promissione filij manifestum virginitatis periculum videbatur, non potuit ultrà dissimulare quin diceret: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Meritò proinde & illam meruit benedictionem, & hanc non amisit: ut longè gloriosior fiat, & virginitas ex fecunditate, & ex virginitate fecunditas, ac mutuis sese radijs illustrare hæc duo sidera videantur. Magnum enim virginem esse, sed virginem matrem esse, longè ampliùs per omnem modum. Jure etiam illud molestissimum tædium, quo reliquæ omnes gravidæ mulieres laborare noscuntur, sola non sensit, quæ sola sine libidinosa voluptate concepit. Unde & in ipso sue conce-

conce-

conceptionis initio, quando potissimum cæteræ mulieres miserabilius affliguntur, Maria totâ alacritate montana conscendit, ut Elisabeth ministraret. Sed ascendit Bethlehem imminente jam partu, portans pretiosissimum illud depositum, portans onus leve, portans à quo portabatur. Sic & in partu quàm lucidum est, quæ novâ exultatione novam edidit prolem, sola inter mulieres à communi maledicto & dolore parturientium aliena? Si rerum pretia de raritate pensamus, nihil his potest inveniri. Siquidem in omnibus istis, nec primam similem visa est, nec habere sequentem. E quibus nos, si ea fideliter intuemur, sine dubio admirationem concipimus, sed venerationem, sed devotionem, sed consolationem.

Cæterùm quæ restant adhuc, & imitationem requirunt. Non est nobis ante ortum tam multifariè multisque modis promitti divinitus, cœlitus prænunciari: sed nec ab Archangelo Gabriele tam novæ salutationis obsequijs honorari. Minus autem cætera duo communicat nobis, planè secretum suum sibi. Sola enim est de qua dicitur Mat. i. *Quod in ea natum est, de Spiritu sancto est*, sola cui dicitur Luc. i. *Quod ex te nascetur sanctum, vocabitur Filius Dei*. Offerantur Regi virgines, sed post eam: nam primatum sola vendicat sibi. Multò magis autem sola sine corruptione concepit, sine gravamine tulit, sine dolore filium parturivit. Itaque nihil horum à nobis exigitur, sed exigitur planè nonnihil. Nunquid enim si defuerit nobis etiam mansuetudo pudoris, si humilitas cordis, si magnanimitas fidei, si compassio mentis: negligentiam nostram munerum singularitas excusabit? Gratissima sanè gemma in diademate, micans in capite stella, rubor in facie hominis verecūdi. Anverò quis putat quòd hac caruerit gratiâ, quæ gratia plena fuit? Pudibunda fuit Maria: Ex Evangelio id probamus. Ubi enim aliquândo loquax, ubi præsumptuosa fuisse videtur? Foris stabat Matt. 12. quærens loqui

Filio, nec maternâ auctoritate, aut sermone interruptit, aut in habitationem irruit in qua Filius loquebatur. In omni denique textu quatuor Evangeliorum (si benè meminimus) non nisi quater Maria loquens auditur. *Primò* quidem ad Angelum, sed cùm jam semel atque iterum allocutus eam fuisset *Luc. 1.* *Secundò* ad Elisabeth, quando vox salutationis ejus Ioannem exultare fecit in utero; & eâ magnificante Mariam, ipsa magis Dominum magnificare curavit *Luc. 2.* *Tertio* ad Filium, cùm jam esset annorum duodecim, quòd ipsa & Pater ejus dolentes quaesissent eum *Luc. 2.* *Quartò* in nuptiis ad Filium & ministros *Ioan. 2.* Et is quidem sermo certissimus index ingenitæ mansuetudinis, & virginalis verecundiæ fuit. Aliorum quippe verecundiam suam reputans, sustinere non potuit, non potuit vini dissimulare defectum. Ubi sanè increpata est à Filio (tanquam mitis & humilis corde) nec illi respondit, nec tamen desperavit, ministros admonens facere quod diceret eis.

Nunquid non ab initio venisse pastores, & primam omnium Mariam invenisse leguntur? *Invenere*, ait Evangelista *Luc. 2.* *Mariam & Ioseph, & infantem positum in praesepio.* Sic & Magi quoque, si recolis *Matt. 2.* non sine Maria matre ejus puerum invenerunt. & inducens in templum Domini, templi Dominum, multa quidem à Simeone audivit tam de Deo quàm de se ipsa *Luc. 2.* ad loquendum tarda, velox ad audiendum. Et quidem *Maria conservabat omnia verba hæc conferens in corde suo Luc. 2.* sed in his omnibus neque de ipso incarnationis dominicæ sacramento quodcumque verbum fecisse reperies. *Ve* nobis qui spiritum habemus in naribus. *Ve* qui totum proferimus spiritum, qui juxta illud Comici *Terent. in Eunuchis*, pleni rimarum effluimus undique. Totiens denique Maria Filium audivit, non modò turbis loquentem in parabolis: sed & Discipulis seorsum regni Dei mysteria revelantem, vidit miracula facientem:

tem: vidit deinde in cruce pendentem, vidit expirantem, vidit resurgentem, vidit & ascendentem: sed in his omnibus quotiens verecundissimæ Virginis, quotiens pudicissimæ turturis vox memoratur audita? Denique legis in Actibus Apostolorum, quod redeuntes à monte Oliveti unanimiter perseverabant in oratione *Actor. 1.* Qui? Si fortè Maria adfuit, nominetur prima, quæ super omnes est, tam Filij prærogativâ, quàm suæ privilegio sanctitatis. *Petrus & Andreas*, ait, *Jacobus & Ioannes*, & cæteri qui sequuntur: *hi omnes per se verabant unanimiter cum mulieribus & Maria matre Iesu.* Itane & mulierum sese ultimam exhibebat, ut novissima omnium poneretur? Verè carnales adhuc discipuli, quibus necdum spiritus erat datus, quia Iesus necdum fuerat glorificatus, quando facta est inter illos contentio de primatu: cum Maria quantò major erat, humiliaret se non modò de omnibus, sed & præ omnibus. Meritò facta est novissima prima, quæ cum prima esset omnium, sese novissimam faciebat. Meritò facta est omnium Domina, quæ se omnium exhibebat ancillam. Meritò denique super Angelos exaltata est, quæ & infra viduas & pœnitentes, infra eam, de qua ejecta fuerant septem dæmonia, ineffabili sese mansuetudine inclinabat. Obsecro vos filioli, æmulamini hanc virtutem, si Mariam diligitis, si contenditis ei placere, æmulamini modestiam ejus; nihil enim tam idoneum homini, nihil tam congruum christiano, maximeque monachum nihil adeò decet.

Et quidem manifesta satis in virgine ex hac ipsa mansuetudine virtus humilitatis elucet. Nimirum collactaneæ sunt humilitas & mansuetudo, in eo confœderatæ germanius qui dicebat *Matt. 11.* *Discite à me quia mitis sum & humilis corde.* Sicut enim mater præsumptionis elatio, sic mansuetudo vera non nisi ex vera humilitate procedit. Nec in sola tantùm Mariæ taciturnitate commendatur humilitas, sed evidentius resonat

in sermone. Audierat Luc. I: *Quod ex te nascetur sanctum, vocabitur Filius Dei.* Et nihil aliud, quam ancillam ejus se esse respondit. Inde ventum est ad Elifabeth, & continuò virginis gloria singularis eidem per spiritum revelatur. Denique & mirabatur personam venientis, dicens: *Unde hoc mihi ut veniat Mater Domini mei ad me.* Commendabat & vocem salutantis adjiciens. *Ut facta est vox salutationis tue in auribus meis, exultavit in gaudio infans in utero meo: & beatificat fidem credentis: Beata (inquiens) que credidisti, quoniam perficientur in te que dicta sunt tibi à Domino.* Magna quidem præconia, sed & devota humilitas nihil sibi passa retinere, in eum magis universa refudit cujus in se beneficia laudabantur. Tu (inquit) magnificas Matrem Domini, sed *magnificat anima mea Dominum, Luc. I.* In voce mea filium perhibes exultasse in gaudio: sed *exultavit spiritus meus in Deo salutari meo:* & ipse quoque tanquam amicus sponsi gaudet ad vocem sponsi. Beatam esse dicis quæ credidisset: sed credulitatis & beatitudinis causa respectus est supernæ pietatis, ut ex hoc magis *beatam me dicant omnes generationes,* quia ancillam humilem & exiguam respexit Deus.

Veruntamen nunquid putamus fratres, Elifabeth sanctam, in eo quod per spiritum utique loquebatur, errasse? Absit. Beata planè quam respexit Deus, & beata quæ credidit. Hic enim magnus divinæ respectiois exitit fructus. Ineffabili siquidem artificio Spiritus, superveniens tantæ humilitati magnanimitas tanta in secretario virginei cordis accessit, ut (quemadmodum de integritate & fœcunditate prædiximus) hæ quoque nihilominus sint stellæ ex respectu mutuo clariores, quòd videlicet nec humilitas tanta minuit magnanimitatem, nec magnanimitas tanta humilitatem, sed cum in suæ æstimatione tam humilis esset, nihilominus & in promissionis credulitate magnanimis; ut quæ nihil aliud quam exiguam sese reputabat ancillam, ad
incom-

Incomprehensibile hoc mysterium, & admirabile commercium, ad inscrutabile sacramentum nullatenus se dubitaret electam, & veram Dei & hominis genitricem crederet mox futuram. Agit hoc nimirum in cordibus electorum gratiæ prærogativa divinæ, ut eos nec humilitas pusillanimes faciat, nec magnanimitas arrogantes, magis autem cooperentur sibi, ut non solum nulla ex magnanimitate subintret elatio, sed hinc maxime provehatur humilitas, ut inveniatur eò amplius timorati, & largitori munerum non ingrati, ac vicissim ex occasione humilitatis pusillanimitas nulla subrepat; sed quo minus de sua quisque vel in minimis præsumere consuevit, eò amplius etiam in magnis quibusque de divina virtute confidat.

Martyrium sanè Virginis (quam nimirum inter stellas diadematis ejus, si meministis, duodecimam nominavimus) tam in Simeonis prephetia, quàm in ipsa dominicæ passionis historia commendatur. *Positus est hic* (ait sanctus Senex de parvulo Iesu) *in signum cui contradicetur: & tuam ipsius animam* (ad Mariam autem dicebat) *pertransibit gladius Luc. 2.* Verè tuam, ô beata Mater, animam gladius pertransivit. Alioquin non nisi eam pertransiens, carnem Filij tui penetraret. Et quidem postea quàm emisit spiritum tuum ille Iesus (omnium quidem, sed specialiter tuus), ipsius planè non attingit animam crudelis lancea quæ ipsius (nec mortuo parcens, cui nocere non posset) aperuit latus, sed tuam utique animam pertransivit. Ipsius nimirum anima jam ibi non erat, sed tua planè inde nequibat avelli. Tuam ergo pertransivit animam vis doloris, ut plus quàm martyrem non immeritò prædicemus, in qua nimirum corporeæ sensum passionis excefferit compassionis affectus.

An non tibi plus quàm gladius fuit sermo ille (revera pertransiens animam, & pertingens usque ad divisionem animæ & spiritus) *Mulier, ecce filius tuus Ioan. 19.* O commutationem. Joannes

nes tibi pro Iesu traditur; servus pro Domino; discipulus pro magistro; filius Zebedæi pro filio Dei; homo purus pro vero Deo. Quomodo non tuam affectuosissimam animam pertranfaret hæc auditio, quando & nostra licet faxea, licet ferrea peccata sola recordatio scindit? Non miremini, fratres, quod Maria martyr in anima fuisse dicatur. Miretur, qui non meminerit se audisse Paulum inter maxima gentium crimina memorantem, quod sine affectione fuissent Rom. i. Longè id fuit à Mariæ visceribus, longè sit à servulis ejus. Sed fortè quis dicat: Nunquid non eum præscierat moriturum? Et indubitanter. Nunquid non sperabat continuò resurrecturum? Et fidenter. Super hæc doluit crucifixum? Et vehementer. Alioquin quis nam tu, frater, aut unde tibi hæc sapientia, ut mireris plus Mariam compatientem, quàm Mariæ Filium patientem? Ille etiam mori corpore potuit, ista commori corde non potuit: Fecit illud charitas, quâ majorem nemo habuit: fecit & hoc charitas, cui post illam similis altera non fuit.

Jam te mater misericordiæ per ipsum sincerissimæ tuæ mentis affectum, tuis jacens provoluta pedibus luna, mediatricem sibi apud solem justitiæ constitutam devotis supplicationibus interpellat, ut in lumine tuo videat lumen, & solis gratiam tuo mereatur obtentu. quam verè amavit præ omnibus, & ornavit stolâ gloriæ induens, & coronam pulchritudinis ponens in capite tuo. Plena es gratiarum, plena rore cœlesti, innixa super dilectum, delitijs affluens. Ciba hodie pauperes tuos Domina, ipsi quoque catelli de micis edant, nec puero Abrahæ tantùm, sed & camelis potum tribuas de supereffluenti hydria tua, quia tu verè puella es præelecta & præparata Altissimi Filio tuo, qui est super omnia benedictus in sæcula, Amen.

SERMO II.